

کتاب اختلالات شایع در طب زنان

تنظیم کننده رضا پوردست گردان میکروبیولوژیست

تابستان ۱۳۹۲

تریکوموناواژینالیس

Trichomoniasis vaginosis

تریکومونیازیس یکی دیگر از عواملی است که در عفونت زنان نقش بسزایی دارد.
عامل ۱۰-۱۵٪ عفونت ولو و واژن است.

یک انگل تک یا خته‌ی بی هوایی* مژک دار* متحرک می‌باشد.

در محیط قلیایی رشد بهتری دارد.

از راه تماس جنسی منتقل می‌شودو ۷۰٪ همسران زنان مبتلا به این عفونت در ۸ ساعت اول پس از تماس جنسی مبتلا می‌شوند.

* این انگل باعث زایمان زود رس

* پارگی زود رس کیسه‌ی اب

و عفونت‌های رحم متعاقب اعمال جراحی می‌شود.

شاپعترین علامت بیماری:

١. ترشحات واژینال ٥٠-٧٠٪ که بصورت زردتمایل به سبز *کف الود* بدبو می باشد.
٢. خارش و سوزش ولو
٣. سوزش ادرار
٤. دیسپارونی (درد بعد از مقاربت جنسی)
٥. دردخفیف زیر شکم

در این بیماری التهاب واژن دیده می شود و سرویکس که قسمت ورودی دهانه رحم است نمای توت فرنگی دارد.

روش تشخیص آن:*

تهیه ی لام مرطوب با نرمال سالین

*بررسی میکروسکوپیک که در ان تعداد زیاد گلbul سفید و لکوسیت وجود دارد

درمان ان: مترو نیدازول خوارکی که باید به مدت ٧ روز تجویز شود. همچنین همسر زن نیز باید تحت درمان قرار بگیرد.

عوارض درمان:

A. -تهوع و استفراغ

B. -احساس طعم فلزی در دهان

C. -سردرد

D. -کاهش گلبولهای سفید

واژینیت اتروفیک که بیشتر در زنان یائسه دیده میشود. در این بماری استروژن کاهش پیدا می کند.

علایم ان:

- (a) خارش*
- (b) سوزش*
- (c) دیسپارونی(درد بعد از مقاربت)*
- (d) خونریزی واژینال

درمان ان: حفظ فعالیت جنسی مناسب

استفاده از کرمها و پمادها

استفاده از استروژن واژینال

Reference

www.webmed.com

تغذیه زنان باردار

Nutrition in pregnancy women

بدون شک یکی از بزرگترین آرزوهای تمامی زنان، داشتن نوزادی سالم و تندrst است. به این جهت تمامی مادران سعی بر آن دارند تا عوامل مؤثر بر بیبود روند بارداری و نتیجه آن را مورد بررسی قرار دهند و تا جای ممکن از عوامل زیان‌آور دوری حویند. تغییرات زیادی در اثر بارداری در بدن مادر به وجود می‌آید و عوامل زیادی در تعیین روند صحیح بارداری و نتیجه بارداری مؤثر هستند. یکی از مهمترین و اصلی‌ترین نکات، تغذیه مادر باردار می‌باشد. زیرا رشد و نمو کامل جنین رابطه تنگاتنگی با تغذیه مادر داشته، تامین نیازهای او با دریافت مواد مغذی مادر عجین شده، تنها راه برآوردن نیازهای انرژی و ساختاری او به واسطه حفت است. به علاوه تغییرات فیزیولوژیک خاص این دوران را نیز باید مد نظر داشت چرا که متابولیسم موادغذایی و حتی نیاز به آنها در این مدت تغییر می‌یابد. بنابراین توجه به این تغییرات و تنظیم یک برنامه غذایی متناسب با آن در این دوران ضروری به نظر می‌رسد.

بحث‌های زیادی رژیم‌های غذایی زنان باردار منجر به تناقض و ابهامات بسیار شده و رژیم‌های غذایی مختلفی نیز ارائه شده است. از آنجا که به علت مسائل انسانی نمی‌توان مطالعات فقر غذایی در زن باردار را به صورت تجربی بررسی کرد، طرح مطالعات معنی دار تغذیه در بارداری انسان بسیار مشکل است و در مواردی که به علت مسائل اجتماعی و اقتصادی کمبود موادغذایی بروز می‌کند، اثرات آن غیر قابل سنجش است. تغییرات وزن در دوران بارداری بسیار متغیر بوده و در محدوده‌ای از کاهش وزن تا افزایش ۲۲ کیلوگرمی و یا حتی بیشتر قرار گرفته است. در دو سوی این محدوده، شیوع عوارض بالینی افزایش می‌یابد اما در بین این حد، طبیعی محسوب می‌شود. هیچ تغییر وزنی در طول بارداری را نمی‌توان به عنوان الگوی طبیعی تعیین کرد و دیگران را نسبت به آن سنجید زیرا اگر الگوهای تغییر وزن بسیار متنوع هستند. به طور معمول زنان باردار در طول حاملگی حدود ۱۰ تا ۱۲ کیلوگرم اضافه وزن دارند. افزایش وزن بدن در طول حاملگی به صورت یکنواخت نیست. در ۳ ماهه اول افزایش وزن آهسته و

حدود یک تا دو کیلوگرم در هفته می‌باشد. البته هر گونه تغییر وزن ناگهانی باید گزارش داده شود. سوالی که برای بسیاری از خانم‌ها مطرح می‌باشد این است که افزایش وزن دوران بارداری به چه صورت کاهش می‌یابد؟ قسمت اعظم کاهش وزن مادر در زمان زایمان (حدود ۵/۵ کیلوگرم) و در دو هفته اول بعد از زایمان (حدود ۲ کیلوگرم) باقی مانده از هفته دوم تا ماه ۶ بعد از زایمان کاهش می‌یابد. البته زنانی که قبل از زایمان داشته‌اند، میزان بیشتری از افزایش وزن زمان حاملگی خود را حفظ خواهند کرد.

رشد جنین از اولین مراحل تکامل بستگی به مواد غذایی دارد که از مادر کسب می‌شود. غذای مصرفی توسط مادر ابتدا به اشکال ذخیره‌ای درآمده و سپس به طور مدام و منظم نیازهای انرژی، ترمیم بافتی و رشد را برطرف می‌کند. رژیم غذایی تنظیم شده یکی از مهمترین عواملی است که سلامت آینده مادر و بچه را تضمین می‌کند و با وزن کردن متوالی باید مطمئن شد که مادر اضافه وزن مطلوب را دارد یا نه. هر خانم باردار احتیاجات غذایی خود را باید از همه گروههای مواد غذایی (لینک به گروههای غذایی) فراهم کند.

در اینجا به طور خلاصه درباره هر گروه صحبت می‌کنیم.

۱ - نان:

خانم‌های باردار تقریباً بیشترین نیاز خود را از این گروه فراهم می‌کنند. البته این نکته قابل توجه است که بین نیاز و رفع احتیاج تفاوت قابل شویم. هر خانم در طول حاملگی، روزانه به ۳۰۰ کیلوکالری انرژی بیشتر نیاز دارد. اگر انرژی به میزان کافی نباشد، پرتوین بجای آن که جهت نقش حیاتی خود در رشد و تکامل ذخیره شود، به عنوان منبع انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد. غذاهای این گروه دارای مقادیر بالای کربوهیدرات هستند که منبع اولیه انرژی می‌باشند.

حبوبات یک منبع خوب برای پروتئین هستند که به عنوان سازنده بافت‌های بدن برای مادر و بچه می‌باشد. در طی ۶ ماهه آخر حدود یک کیلوگرم پروتئین توسط مادر ذخیره می‌شود. البته قسمت عمده پروتئین از منابع حیوانی مثل گوشت و مرغ می‌باشد. بسیاری از حبوبات غنی از آهن و هستند. نیاز به آهن در جریان حاملگی زیاد می‌شود و از ویتامین ب آنجایی که نیاز به آهن در طی ۴ ماهه اول بارداری کم است، در این مدت تجویز آهن اضافی ضرورتی ندارد ولی بعد از این باید علاوه بر رعایت رژیم غذایی، قرص آهن نیز مصرف شود.

۲ - سبزیجات:

سبزیجات می‌توانند مقدار زیادی از ویتامین‌ها از جمله آ و ث و مواد معدنی و فیبر را فراهم کنند. یکی از مشکلات خانم‌های باردار در دوران بارداری بیوست است که با مصرف سبزی‌ها این مشکل برطرف می‌شود. نیاز به ویتامین ث در حاملگی ۷۰ درصد بیشتر از زمان غیرحملگی است که یک رژیم معمولی خوب به راحتی این مقدار را در اختیار مادر قرار می‌دهد. کلم، حبوبات، سیب زمینی، اسفناج، دانه‌های سبز و گوجه‌فرنگی غنی از ویتامین ث هستند و به جذب آهن موجود در غذاها کمک می‌کنند. بدن ما ذخیره ویتامین ث ندارد و با مصرف درست مواد غذایی احتیاج به این ویتامین براحتی فراهم می‌شود. سبزیجات سبز تیره و زرد تیره مانند هویج یا زردک، سیب زمینی، فلفل سبز و کلم بروکلی سرشار از ویتامین آهستند که برای رشد و سلامت بدن مادر و جنین لازم است.

۳ - میوه‌ها:

میوه‌هایی مثل پرتقال، گریپ فروت، نارنگی، لیمو و انگور منشا بسیار خوبی برای ویتامین ث هستند. هر خانم باردار می‌تواند در روز چندین بار از این گروه استفاده کرده و نیاز خود را به ویتامین‌هایی مثل آ و ث برآورده

کند. بطورمثال آب میوه یا میوه تازه را با صبحانه یا بین غذا، میوه تازه یا خشک یا سالاد میوه را به همراه ناهار و کمپوت میوه را برای دسر و شام مصرف کند.

۴ - گوشت:

پروتئین که یک ماده اصلی برای مادر و نوزادش میباشد به طور مشخص در این گروه وجود دارد. ویتامینی که تنها در این گروه وجود دارد ویتامین ب در مادرانی که گیاهخوار هستند، ذخایر ویتامین ب ۱۲ نوزادان است ۱۲ آنها پایین است. این گروه جزو گروههای اصلی غذایی برای مادران باردار به حساب میآید که باید در وعدههای غذایی آنها گنجانده شود.

۵ - شیر و ماست:

محصولات لبنی میزان زیادی از احتیاجات غذایی را برآورده میکند، بخصوص کلسیم و پروتئین که در این مواد میباشد. در طول حاملگی حدود ۳۰ گرم کلسیم در مادر تجمع مییابد که اکثر آن در اواخر حاملگی در جنین ذخیره میشود.

کلسیم ماده اصلی در تشکیل استخوان و دندان است. اگر جذب کلسیم مادر کافی نباشد، جنین از کلسیم استخوانهای مادر استفاده میکند که این باعث میشود مادر در آینده دچار استئوپروز یا پوکی استخوان (لينک به این مطلب) شود.

هر خانم باردار باید سعی کند در روز حداقل یک لیوان شیر (لينک به شیر) مصرف کند. اگر مادری از مزه شیر راضی نیست، باید آن را با اضافه کردن موادی مانند کاکائو و امثال آن برای خود قابل قبول سازد یا با اضافه کردن آن در سوپ یا پنیر رنده شده یا سالاد و یا هر طریقی دیگر آن را مصرف کند. البته این شامل آن دسته از افراد که مشکل کوارش داشته قادر به تحمل شیر نیستند نمیباشد که در این صورت به جای آن میتوانند معادل آن یک

فنجان ماست یا پنیر استفاده کنند و یا از روش درمان این مشکل (لينك به اين مطلب در مطلب مربوط به شير) بهره ببرند.

اگر چه بستني به علت شير موجود در آن کلسیم دارد، ولی برای تامین کلسیم لازم یک خانم باردار باید یک فنجان و نیم از این مواد مصرف شود. زیرا در بستني علاوه بر شير مقدار زیادي شکر و هوا هست که این باعث کاهش میزان شير و کلسیم لازم می‌شود. البته منابع غیرلبني کلسیم مانند ماهی ساردين و ماهی آزاد نیز می‌باشند.

باید توجه داشت که چربی‌ها و روغن و شکر با احتیاط مصرف شوند.

الگوی غذایی روزانه زنان باردار

نوع غذا	مقدار	پروتئین (گرم)
شیر بدون چربی یا کم چربی ماست و پنیر	۳ تا ۴ لیوان	۳۲ تا ۴۲
گوشت، ماکیان، ماهی و تخم مرغ	۲ واحد - ۱۱۰ (۱۲۰ گرم)	۲۱ تا ۴۲
سبزی های دارای برگ سبز یا زرد تیره پخته یا خام سبزیهای نشاسته ای	۳ تا ۵ واحد، اغلب	۱۰ تا ۶

	تمام انواع آن	شامل سبز زمینی، نخود خشک و حبوبات
۱ تا ۲	۲ تا ۴ واحد، اغلب تمام انواع آن	میوه تازه یا کمپوت یا رنگ نارنجی تیره شامل زردآلو، هلو و طالبی
بالاتر از ۱۴	۷ واحد یا بیشتر	غلات کامل و نان های غذی شده و سریال ها (غلات فراورده شده)
متغیر	در حد اعتدال	چربی ها و شیرینی ها
بالاتر از ۷۳		مجموع پروتئین

Reference

www.nhs.com

دیسپارونی (آمیزش دردناک)

Dysparunia

دیسپارونی حالتی است که فرد در هنگام آمیزش دچار درد میشود. این درد ممکن است در بدو ورود آلت مردانه به وازن یا در مراحل مختلف در طول دخول ایجاد شود. این حالت درجات متفاوتی دارد و نسبت به اینکه در چه زمانی پس از شروع نزدیکی و در کجا فرد احساس درد می کند، دلایل و درمانهای متفاوتی دارد.

یکی از دلایل شایع درد هنگام آمیزش برای زنان خشکی وازن است. اگر خانم به هر دلیل آمادگی دخول را نداشته باشد، این عمل می تواند بسیار دردناک باشد. در اکثر موارد خشکی وازن به دلیل نداشتن پیش نوازی کافی است، یعنی خانم این فرصت را پیدا نکرده که از نظر جسمی به محرک های جنسی پاسخ دهد و محیط وازن به اندازه کافی لغزنده نیست. از جمله دلایل و شرایط دیگری که میتواند باعث خشکی وازن شود داروهایی است که فرد مصرف می کند. در این مورد مشورت با پزشک و یا مطالعه در مورد دارویی که مصرف می کنید، می تواند مفید باشد. معمولاً منابع خوبی در اینترنت در مورد داروهای مختلف وجود دارد.

از دلایل دیگر دیسپارونی یا آمیزش دردناک، می توان به جراحات و ضربه هایی که در طول زمان به آلت تناسلی وارد شده، سابقه آزار جنسی، دوران پس از زایمان، دوران عادت ماهانه، بیماری های ناحیه تناسلی و برخی از

سرطانهایی که اعصاب آن منطقه را تحت تخریب قرار داده و نیز بیماری های مقاربتی درمان نشده اشاره کرد.

برخی از پزشکان آمیزش دردناک را جزو دسته اختلالات جنسی نمی دانند و برخوردهشان با بیمارانی که از این حالت رنج می برند، توام با شناخت کافی نیست. در این موارد توصیه می شود به پزشک دیگری مراجعه کرده و پیش از انجام معاینه، دردناک بودن ناحیه تناسلی خود را برای او بازگو نمایید. گاه ضرورت دارد، روان درمانی های لازم پیش از انجام هر گونه معاینه ای صورت پذیرد.

حالت دیگری که افراد با آن رویرو می شوند درد در هنگام دخول است. این حالت میتواند به دلایل متعددی باشد که شایع ترین آنها عبارتند از: عفونت های دستگاه تناسلی و دهانه رحم، بیماریهای مقاربتی درمان نشده، همزمانی نزدیکی و زمان تحمل کذاری، و در نهایت آماده نبودن فرد از نظر جسمی.

مورد آخر دلیل مراجعه درصد زیادی از زنان است بخصوص در اوایل برقراری رابطه جنسی.

وقتی که زوج ها برای پیش نوازی صرف می کنند، صرفاً جنبه عاطفی ندارد. در بدن زنی که برای داشتن رابطه جنسی آماده میشود، تغییراتی صورت می گیرد که دخول را ساده تر می کند. علت این است که بدن زنان طوری طراحی شده که در هنگام دخول حداقل آمادگی را برای باردار شدن فراهم کند، بنابراین وقتی که خانمی آمادگی لازم را بر اثر پیش نوازی پیدا می کند، رحمش به سمت بالا کشیده می شود و این کار به طول وازن اضافه می کند تا توانایی گنجایش آلت مردانه را داشته باشد.

در این حالت دیواره های واژن پر خون شده و مواد لغزنده ای را ترشح می کنند که دخول را آسانتر می کند. این دیواره ها بر اثر پیش نوازی مناسب از یکدیگر جدا شده و جای دادن آلت مردانه را در واژن ساده تر می کنند. بنابراین می بینیم که پیش نوازی خوشایند و به مقدار کافی تا چه حد می تواند در کیفیت رابطه جنسی تاثیر داشته باشد.

واژنیسموس (انقباض دردناک و غیرارادی ماهیچه های واژن به هنگام دخول):

در این حالت هرگونه دخولی به واژن به شدت دردناک و حتی غیرممکن است، حتی انگشت خود فرد. در این موقع معاینات زنان و زایمان هم با مشکل روبرو می شود چون بیمار حتی از فکر اینکه وسیله معاينه به واژن وی وارد شود وحشت دارد.

چون این اختلال جزو گروه اختلالات مربوط به درد است و تعریف هر فرد در مورد میزان دردی که تجربه می کند با فرد دیگر متفاوت است، بنابراین نحوه برخورد پزشک و اطرافیان این افراد در طول مدت درمان نقش بسزایی دارد.

اولین مرحله در درمان این اختلال باور کردن مریض و احساس درد وی است. پس از آن پزشک (در ایران) یا روان درمانگر جنسی به همراهی شریک جنسی فرد درمان را شروع می کنند. به این صورت که فرد یک سری از ابزاری را دریافت می کند که مانند انگشت است و معمولا از اندازه انگشت سبابه تا اندازه آلت مردانه را دارد.

فرد هر هفته وارد کردن یکی از این ابزار را به همراه تمرین های تمرکز و آرام کننده اعضای بدن به داخل واژن تمرین می کند تا زمانی که آخرین اندازه هم بدون درد وارد واژن شود. پس از آن به تدریج ورود آلت مردانه را به واژن تجربه

میکند. این مرحله باید بسیار آهسته و با توجه به پذیرش بیمار انجام شود.
درمان واژینیسموس بسته به عوامل مختلف می‌تواند تا بیش از یک سال طول بکشد.

برای افرادی که به دنبال راه حل‌های سریع‌تر هستند درمانهایی چون نزدیکی کردن آقا با خانم در حالی که خانم توسط پزشک بیهوش شده و یا فلجه کردن عضلات اطراف و دهانه واژن با تزریق موادی چون بوتاکس در ایران گزارش شده که در دراز مدت نه تنها اثر بهتری ندارد بلکه متواند اثر بسیار مخربی روی روابط زوج‌ها و تصویری که زن از خودش دارد بگذارد. این روش‌ها توصیه نمی‌شود.

چنانچه زوج تنها با هدف بچه دار شدن می‌خواهند این اختلال را بر طرف کنند، می‌توانند از لقادیر با واسطه استفاده کنند یعنی مایع منی مرد را به وسیله ابزاری مثل قطره چکان بلند وارد واژن زن کنند و آمیزش را به طور مصنوعی انجام دهند.

این مسئله جنبه روحی و روانی دارد و نه جسمی (به جز موارد انگشت شماری که گزارش شده جراحات و ضربات وارد آمده به ناحیه تناسلی موجب بروز این مشکل شده). به عنوان مثال زنی که در دوران کودکی اش به او کفته شده که ناحیه تناسلی اش می‌تواند محل آبروریزی و گناه باشد و مرد ها می‌توانند آسیب جبران ناپذیری به پرده بکارت او وارد کنند، در آغاز زندگی مشترک ممکن است چنین مشکلی را تجربه کند.

واژینیسموس بیشتر در بین زوجهایی گزارش شده که در فرهنگ و یا مذهبیان رابطه جنسی پیش از ازدواج شدیداً منع شده و در عین حال بر تشکیل خانواده و داشتن فرزند تاکید شده است. به عنوان مثال تازه‌ترین

مقالات منتشر شده در پزشکی حاکی از شیوع این اختلال در ترکیه (مسلمان) و اسرائیل (یهودی) داشته است.

رسیدن به اوج لذت جنسی (ارگاسم):

این اختلال به حالتی گفته می‌شود که رسیدن فرد به اوج لذت جنسی با تأخیر توام باشد و یا اینکه فرد اصلاً اوج لذت جنسی را تجربه نکند. این حالت کم و بیش در زنان اکثر مناطق جهان دیده می‌شود. دلیل این مسئله آن است که دختران از کودکی به حجب و حیا تشویق می‌شوند. زمانی که همان دختر وارد رابطه می‌شود و حالا به عنوان یک زن و شریک جنسی هم باید وظایفی را انجام بدهد، شکستن حریمی که در آن در ساعاتی از شباهه روز فرد باید حجب و حیا را کنار گذاشته و از رابطه جنسی با همسرش لذت ببرد خیلی دشوار است.

این طرز فکر که نهادینه شده، نمی‌تواند مانند یک کلید روشن و خاموش بشود. بنابراین فرد نمی‌تواند مهارهای ذهنی اش را بشکند و کاهی حتی اگر لذت هم ببرد نمی‌تواند و یا نمی‌خواهد آن را بروز دهد، از ترس اینکه مورد قضاوت قرار بگیرد و متهم شود که زن سبک و هرزه ای است. بنابراین به مرور این حالت رابطه جنسی را برای فرد از یک حالت خوش آیند به حالت وظیفه و بعضاً توام با ترس تبدیل می‌کند. ترس از اینکه مبادا عکس العملی نشان بدهد که همسرش تصور کند او هرزه است.

در ابتدای شکل گیری رابطه جنسی هم اغلب این ترس وجود دارد که مبادا فرد متهم به این شود که بیش از این رابطه جنسی دیگری را تجربه کرده است و برای همین می‌داند که چطور باید در یک رابطه جنسی با طرف مقابل برخورد کرد و لذت هم برد.

مورد بعدی که میتواند باعث این اختلال شود تاثیر معکوس بعضی از داروها بر روی مکانیسم مغزی افراد است. بطور مثال پژوهش ها گزارش داده اند که بعضی از داروهای ضد افسردگی میتوانند بر روی رسیدن خانمهای به اوج لذت جنسی اثر منفی بگذارند. اگر فرد متوجه این تاثیر شد باید به پزشک خود مراجعه کند تا در صورت امکان دارو را تعویض کنند و یا مقدار مصرف آن را تغییر دهند اما حتما باید اینکار توسط پزشک متخصص انجام شود و گرنه در دراز مدت تاثیرات داروی جدید و یا قطع سرخود دارو میتواند موجب آسیب به فرد شود.

با تمامی این تفاصیل می بینیم که نقش آقایان در حل اختلالات جنسی خانمهای تا چه حد میتواند موثر باشد. اگر زنی احساس راحتی کند و نگرانیهای خود را بدون ترس از اینکه مورد قضاوت قرار بگیرد با شریک جنسی اش مطرح کند، درصد دچار شدنش به این اختلالات و یا طولانی شدن درمانش تا حد زیادی کاهش پیدا میکند.

کاهش میل جنسی:

در مطالعات انجام شده و مشاهدات بالینی در آمریکای شمالی بیشترین دلیل مراجعه در بین خانمهای ۱۸ تا ۵۹ ساله را این اختلال تشکیل می دهد.

کاهش میل جنسی بر اثر عصبانیت و ناراضی بودن فرد از کل رابطه، خستگی و استرس ممکن است به وجود آید. در این مورد همدلی زوج ها و حمایتشان از هم می تواند راه گشا باشد.

در مرحله بعد مشاورین زوج ها و روان درمانگران جنسی هم می توانند مفید باشند. تنها این نکته را باید یادآور شد که استفاده از رابطه جنسی به عنوان حربه در مقابل شریک جنسی خیلی معقولانه نیست و باعث کدورت بیشتر

زوج ها از هم می شود. و ادار کردن فردی که با کاهش میل جنسی روبرو است برای داشتن رابطه جنسی هم اصلا کمکی به شرایط نمی کند.

برخی از داروهای ضد بارداری هم میتوانند باعث این حالت شوند مثلاً برخی از انواع قرصهای ضدبارداری و یا کپسول های زیر پوستی در گزارشات نام بردۀ شده اند. در این صورت فرد با مشورت پزشک میتواند وسیله جلوگیری اش را تغییر دهد.

اما تا زمانی که از وسیله جلوگیری جدید مطمئن نشده اید، بهتر است داروی قبلی را قطع نکنید تا دچار بارداری ناخواسته نشود.

معمولاً اگر زنی به اختلال در ارگاسم دچار باشد و این مساله مزمن شود، ممکن است بعد از مدتی دچار اختلال جنسی ثانویه شود که همان کاهش میل جنسی است.

توضیح ساده این قضیه آن است که انسان دوست دارد کاری را انجام بدهد که از آن لذت میبرد. اگر فرد برای مدت ها رابطه جنسی داشته که برایش خوشایند نبوده، بطور طبیعی از برقراری آن خودداری می کند و یا نسبت به آن تمایلی نشان نمی دهد. بنابراین این مهم است که حتی اگر از طریق دخول به ارضا نرسیدید با تحریک کلیتوریس به اوج لذت جنسی برسید که مغز خاطره خوبی را از رابطه جنسی به یاد بیاورد و هر بار نامید از دریافت لذت نباشد.

صمیمیت زوج ها (بوسیدن، نوازش کردن، در آغوش گرفتن و غیره) بعد از هر بار برقراری ارتباط جنسی هم بسیار مهم است. اینکه زوج ها بدانند که تنها برای رابطه جسمی شان مورد توجه هم نبوده اند و بعد از آن هم به عنوان دو

همسر و شریک زندگی برای هم عزیز هستند. این مسئله برای خانم‌ها بخصوص بسیار مهم است.

در برنامه درگوشی‌ها با توجه به محدود بودن وقت برنامه، و از آنجا که در راهنمایی از راه دور همیشه خطر سوء تفاهم وجود دارد، من نمیتوانم روند پیشرفت تک تک مخاطبین محترم برنامه را دنبال کنم. به همین دلیل پیشنهاد می‌کنم برای بررسی دقیق تراختلالات جنسی خود و یا شریک جنسی تان از متخصصینی که در محل زندگی تان هستند کمک بگیرید. امیدوارم با اطلاعاتی که در برنامه‌ها مطرح شده در انتخاب متخصصین حاذق و مربوطه راحت‌تر عمل کنید.

*تعریف به کار برده شده در این برنامه بر اساس تعاریف انجمن روانپزشکان آمریکا است و منابع استفاده شده از بانک مقالات پزشکی پاپ مد استخراج شده‌اند

Reference

www.webmed.com

www.who.com

کانسر سینه

Breast cancer

سن ابتلای زنان به سرطان سینه در کشور ایران، به دلایل ژنتیکی حدود ۱۰ سال کمتر از آمار جهانی است.

رئیس انجمن سرطان های زنان اعلام کرد که از هر ۲۵ زن در کشور ایران، یک نفر به سرطان سینه مبتلاست.

این در حالی است که طبق اعلام متخصصان، سالانه ۶ تا ۷ هزار نفر در ایران به سرطان سینه مبتلا می شوند و بر اساس آمار منتشر شده از بین هر سه زن، یک نفر در طول زندگی خود دچار سرطان می شود. به این ترتیب، بعد از حوادث و سماری های قلبی-عروقی، سرطان سینه شایع‌ترین علت مرگ و میر در زنان به شمار می رود.

اما در مورد اینکه چرا سن ابتلا به این سرطان در ایران نسبت به دیگر کشورها، حتی کشورهای عربی که سرطان سینه در آنها شیوع زیادی دارد، کمتر است، دکتر فاطمه قائم مقامی، رئیس انجمن سرطان های زنان و متخصص زنان توضیح می دهد.

هنوز علت اصلی ایجاد سرطان سینه شناخته نشده و در واقع همه زنان در معرض خطر ابتلا به این بیماری هستند.

عواملی مثل

سابقه فامیلی ابتلا به سرطان سینه، به خصوص در مادر، خواهر یا دختر و همینطور سابقه سرطان سینه در خود فرد، یا سن اولین زایمان که اگر بیشتر از ۳۵ سال باشد یک عامل خطر محسوب می شود.

همچنین

نازابی،

بلوغ زودرس،

یائسگی دیررس،

حاقی پس از یائسگی

و مصرف زیاد چربی حیوانی در رژیم غذایی

را می توان از مهم ترین عوامل ابتلا به سرطان سینه در کشور ما محسوب کرد.

این بیماری در کشورهای دیگر، در سنین بالای ۵۰ سال شیوع بیشتری دارد. ولی در کشور ما با آماری که اعلام کردم، این سن کمتر است.

شایع‌ترین علامت بیماری، وجود توده قابل تشخیص در سینه است که معمولاً دردناک نیست. با این حال در حدود ۷۰ درصد موارد، سرطان سینه توسط خود بیمار تشخیص داده می شود.

تغییر فرم پوست،

حالت پرتفالی،

وجود ترشحات خونی در نوک سینه‌ها،

وجود غدد لنفاوی قابل لمس در ناحیه گردن و سینه‌ها هم از علائم این بیماری است.

عموماً سه روش متداول به این منظور وجود دارد:

- ۱- معاينه سينه‌ها توسط خود شخص، بعد از هر سیکل ماهیانه که با لمس نوک انگشتان دست و حرکت دایره‌وار در جهت عقربه‌های ساعت به صورت ایستاده انجام می‌شود.
- ۲- معاينه فرد توسط پزشك به صورت منظم و هر شش ماه یک بار.
- ۳- انجام ماموگرافی. البته زنان بالاي ۴۰ سال و بدون سابقه فاميلی ابتلا به سرطان سينه هر دو سال یک بار و بعد از ۵۰ سالگي، سالی یک بار با روش ماموگرافی باید معاينه شوند.

در مواردي که يك يا دو نفر از اعضاي نزديک خانواده، مبتلا به بيماري باشند، انجام منظم ماموگرافی از سن ۳۰ سالگي به بعد توصيه می‌شود.

Reference

www.mayoclinic.com

پاپ اسمیر

Papsmir

A.

سرطان دهانه رحم از شایعترین سرطان‌ها در خانم‌ها خصوصاً در ممالک جهان سوم می‌باشد در حالیکه در کشورهای پیشرفته این سرطان به دلیل انجام تست‌های غربالگری از نظر شیوع کاهش چشمگیری یافته است بنابراین سرطان دهانه رحم و غربالگری آن حائز اهمیت فراوانی می‌باشد و نیاز به همکاری متخصصین زنان و پاتولوژیست دارد. از آنجاییکه سرطان دهانه رحم به آهستگی پیشرفت می‌کند چنانچه خانم‌ها تحت مراقبت‌های منظم و معاینات ژینکولوزیک برنامه‌ریزی شده قرار گیرند می‌توان از این سرطان پیشگیری کرد.

تست پاپ اسمیر در طی معاینه لگن انجام می‌شود و وجود سلول‌های غیرطبیعی در این تست هشداری مبني بر وجود این بیماری باشد.

هدف اصلی این تست و پیگیری‌هایی که بدنبال آن انجام می‌شود پیشگیری از تغییرات غیرطبیعی سلول‌های دهانه رحم است که در صورت عدم توجه ممکن است به سمت سرطان دهانه رحم پیشرفت نماید.

تست پاپ اسمیر که در عوام به آن تست سرطان می‌گویند یک تستی است که می‌تواند سلول‌های دهانه رحم را بررسی و حالات غیرطبیعی آن را که منجر به سرطان می‌شود را مشخص نماید.

توجه به این نکته حائز اهمیت است که این تست سرطان دهانه رحم یا قسمت تحتانی رحم را مشخص می‌کند و لزوماً در مورد سرطان اندومتر (رحم) پیش‌گویی کننده نمی‌باشد. لذا در موارد و شرایط خاص که پزشک لازم می‌داند علاوه بر تست پاپ اسمیر، بیوپسی اندومتر نیز انجام می‌شود که این امر جهت بررسی سلول‌های داخلی حفره رحم می‌باشد و معمولاً در خونریزی‌های غیرطبیعی رحم لازم الاجرا است.

تمام خانم‌هایی که از نظر جنسی فعال هستند و سن بالاتر از ۲۱ سال دارند. باید سالانه یک بار این تست را انجام دهند.

اگر شما جزء جمعیت پر خطر نباشید و سه سال متوالی تست طبیعی یعنی منفی داشته باشید می‌توانید فواصل زمان انجام تست را افزایش دهید.

خانم‌های پر خطر شامل موارد زیر می‌باشند:
زنانی که رابطه تک همسری ندارند و یا اینکه همسر آنها شرکای متعدد جنسی داشته باشد.

خانم‌هایی که زکیل‌های تناسلی و یا عفونت‌های منتقله از راه جنسی دارند.

HIV خانم‌هایی مبتلا به
خانم‌های سیگاری

نکات قابل توجه قبل از انجام تست:

در طی دو روز قبل از انجام تست از ژل، کرم و داروهای واژینال استفاده نشود.

این تست نباید در زمان خونریزی پریود انجام شود.
تا ۲۴ ساعت قبل تماس جنسی نداشته باشد.

این تست صددردصد توانایی تشخیص مراحل اولیه بیماری را نداشته ولی می‌تواند باعث کاهش میزان سرطان دهانه رحم شود. بنابراین در کنار آن می‌توان از روش‌های دیگر مانند کولپوسکوپی برای تشخیص این بیماری استفاده کرد.

باید توجه داشته باشید که تست پاپ اسمیر فقط حضور سلول‌های غیرطبیعی را نشان می‌دهد و جهت تشخیص قطعی در مواردی که پزشك شما لازم می‌داند انجام کولپوسکوپی و بیوپسی ضروري است.

در طی این تست دهانه رحم شما با بزرگنمایی مشاهده خواهد شد و پزشك می‌تواند از مناطق مشکوك به بدخيمي بیوپسی (تکه‌برداري) نماید.

کولپوسکوپی را می‌توان در مطب پزشك بدون نیاز به بی‌هوشی ظرف ۱۰ تا ۱۵ دقیقه انجام داد.

درد و ناراحتی که در سی بیوپسی ایجاد خواهد شد به اندازه دردهای زمان پریود (قاعده‌گی) می‌باشد.

بر طبق جواب کولپوسکوپی بیوپسی پزشك مسیر بعدی درمان و چگونگی پیگیری شما را مشخص خواهد نمود.

اضافه وزن و سرطان سینه

Over weight and breast cancer

هرچه وزن بالاتر می رود خطر ابتلا به سرطان سینه در انواع مراحل و درجات مختلف افزایش می یابد

مطالعات جدید نشان می دهد نگهداری بدن در یک وزن صحیح در دوران بزرگسالی باید از اهداف اولیه و مهم بانوان در جلوگیری از بروز سرطان سینه باشد

بررسی های انجام شده در انجمان سرطان آمریکا درمورد ارتباط میان اضافه وزن و نوعی از سرطان سینه، مشخص کرد زنانی که در بزرگسالی از اضافه وزن رنج می برند در طول مدت عمرشان ریسک بیشتری در برابر ابتلای به انواع سرطان سینه را خواهند داشت، حتی اگر پس از یائسگی تحت مداوای هورمون تراپی (جایگزینی هورمونها) هم نباشند

هرچه وزن در یک فرد بزرگسال افزایش می یابد، خطر ابتلای به انواع مشکلات بافتی، تومورها و درجات مختلف سرطان سینه مخصوصا انواع بدخیم و پیشرفته آن نیز افزایش می یابد.

یک خانم بسیار چاق بیش از سه برابر یک خانم با اضافه وزن کمتر در معرض ابتلای امراض قرار می گیرد

این مطالعات همچنین نشان می دهند وزن متداول تعیین شده توسط شاخص جرمی بدن، به مهمی اضافه وزن خانمهای از سن ۱۸ سالگی به بعد نمی باشد

محققین خطر ارتباط اضافه وزن و سرطان سینه را در میان ۱۶۱، ۴۴ خانم که در دوران پس از یائسگی بوده و تحت مداوای هورمون تراپی نیز نیستند، بررسی کردند.

آنها دریافتند هرچه وزن بالاتر می‌رود خطر سرطان سینه در انواع مراحل و درجات مختلف افزایش می‌یابد.

یافته‌های محققان نشان می‌دهد در مقایسه با خانمهایی که ۲۰ پوند یا کمتر در طول مدت بزرگسالی اضافه می‌کنند، آن دسته با اضافه وزن بالای ۶۰ پوند به میزان تقریباً ۲ برابر در معرض خطر ابتلا به تومورهای لنفی و ۱.۵ برابر بیشتر در معرض ابتلا به سرطان قرار می‌گیرند.

Reference

www.nhs.com

ماموگرافی

Mammography

یکی از مهمترین و موثرترین راه های تشخیص سرطان سینه، به خصوص در مراحل اولیه بیماری، انجام ماموگرافی است.

یکی از موثرترین راه های مبارزه با این بیماری، تشخیص آن در مراحل اولیه پیدایش است. به عقیده اکثر پزشکان در صورت تشخیص به موقع سرطان در مراحل اولیه می توان درمان موثرتری را انجام داد و از میزان مرگ و میر احتمالی کاست.

مطالعات نشان می دهند که تصویربرداری ماموگرافیک دوره ای در زنان بدون نشانه، نرخ ابتلا به سرطان را به میزان زیادی کاهش می دهد.

عمده سرطان های پستان از بافت غده ای سینه منشأ می گیرند که با تغییرات آناتومیک و انحراف در مجرای طبیعی و رسوب ذرات کلسیفه ریز با قطر تقریبی ۵۰۰ میکرومتر و بروز توده های کوچک و بزرگ همراه است. سرطان های پستان معمولاً از ربع خارجی پستان آغاز شده و ممکن است توده های بدخیم، به فاسیت قفسه سینه اتصال یابند و یا به پوست گسترش پیدا کنند و موجب فرورفتگی شوند.

سرطان پستان به تدریج گسترش می یابد و این گسترش در اغلب موارد گره های لنفی در زیر بغل و در طول شریان پستانی داخل را در بر می گیرد. در حدود ۹۰٪ از صایعات خوش خیم و بدخیم پستان از طریق لمس پستان شناسایی می شوند. با این حال ممکن است تا زمان قابل لمس شدن یک توده بدخیم بدون درد و منفرد، گسترش به گره های لنفی صورت گرفته باشد. بنابر این، تشخیص در مراحل اولیه سرطان، به عنوان یک عامل حیاتی در درمان موفق به شمار می رود.

مبانی ماموگرافی

ماموگرافی انجام رادیوگرافی از نسج نرم پستان هاست و عمدهاً به منظور شناسایی و تشخیص سرطان پستان و نیز به منظور ارزیابی توده های قابل لمس و صایعات غیر قابل لمس پستان مورد استفاده قرار می گیرد.

دستگاه ماموگرافی

به طور کلی هر دستگاه ماموگرافی از چهار جز اصلی تشکیل شده است .

- ۱) تیوب اشعه ایکس
- ۲) کمپرسور
- ۳) سیستم گیرنده تصویر
- ۴) صفحه کنترل عوامل تابش

• تیوب اشعه ایکس

در حال حاضر سه نوع لامپ مولد پرتو ایکس در ماموگرافی وجود دارد که براساس جنس هدف یا آند آنها، تقسیم بندی می گردند و عبارتند از:
لامپ های پرتو ایکس با هدفی از جنس تنگستن، مولیبدن و آلیاز مولیبدن- تنگستن.

در مولد های پرتو ایکس از صافی ها جهت بالا بردن کیفیت دسته پرتو تولید شده و حذف پرتوهای کم انرژی موجود در آن و کاهش دوز جذبی پوست بیمار استفاده می شود. دسته پرتو ایکس تولید شده در ۲ مرحله قبل از رسیدن به بیمار فیلتر می شود.
مرحله اول مربوط به روغن درون لامپ و شیشه آن می شود که به آن صافی ذاتی می گویند.

مرحله دوم با صافی اضافی در واقع صفحات فلزی با ضخامت ها و جنس های متفاوت هستند که بسته به مقدار انرژی دسته پرتو و جنس هدف بر سر راه پرتو های اولیه قرار می گیرند.

در لامپ های مولد پرتو ایکس ماموگرافی نوع صافی و ضخامت آن بسیار مهم است.

صافی ها قادر هستند با حذف بخش عمدۀ ای از پرتو های ترمیزی از کاهش
کنتراست تصویر توسط این پرتوها جلوگیری نمایند.
شدت پرتوهای ایکس خروجی از لامپ مولد اشعه پرتو، در تمام قسمت های
دسته پرتو ایکس تولید شده یکسان نیست، بلکه در سمت آند نسبت به سمت
کاند دارای شدت کمتری است. این کاهش شدت در قسمتی از پرتوهای
خروچی که تقریباً موازی با سطح آند هستند، به علت جذب مقداری از فوتون
های پرتو ایکس در هدف
صورت می پذیرد. این تغییرات در شدت اشعه را اثر پاشنه آند می نامند که
مقدار آن به زاویه خروجی دسته پرتو تابشی از هدف وابسته است.
در ماموگرافی با توجه به شکل مخروطی پستان ها، جهت تابش یکنواخت
لازم است که شدت پرتو در قسمت
ضخیم تر بافت (سمت قفسه سینه) بیشتر از قسمت نازکتر (قسمت نوک
پستان) باشد.

• کمپرسور

کمپرسور وسیله ای شفاف، محکم و از جنس پلاستیک (Lexan) با ضخامت 1mm است که برای فشرده کردن عضو به کار می رود.
سطح کمپرسور باید صاف و موازی سطح سینی نگه دارنده کاست بوده و از لحاظ دانسیته اتمی و ضخامت باید همسان و یکنواخت باشد. در غیر این صورت به علت عدم جذب یکنواخت دسته پرتو در کمپرسور، مکان های مختلف عضو به طور یکنواخت تابش ندیده و باعث تفسیر اشتباه پزشک می گردد.
لبه جلویی کمپرسور که به سطح قفسه سینه بیمار تکیه می کند، دارای زاویه ۸۵ درجه و ۳ الی ۴ سانتی متر جهت عقب راندن چربی های زیر بغل بالا می آید. این زاویه نباید شبیدار و منحنی باشد، چون در هنگام استفاده از کمپرسور، بافت احتشایی پستان تا حد لازم فشرده نشده و ضخیمتر از مکان های دیگر بافت باقی می ماند.
در این صورت این قسمت از بافت، کمتر از حد لازم تابش می بیند و یا اینکه اصلاً در میدان تابش قرار نگرفته و از حیطه تصویربرداری حذف می گردد.
در هر دو صورت، اطلاعات نهفته موجود در این بخش از تصویر حذف شده و باعث اشتباه پزشک می گردد.

• گیرنده های تصویر

•

در ماموگرافی سه نوع گیرنده تصویر وجود دارد:

- ۱) فیلم با تابش مستقیم اشعه ایکس
- ۲) کاغذ های زیرو رادیوگرافی
- ۳) فیلم های همراه با صفحات تشدید کننده

در حال حاضر به علت برتری استفاده از صفحات تشدید کننده از لحاظ پرتوگیری بیماران و کیفیت تصاویر، دو روش اول از رده خارج شده اند.

• صفحه کنترل عوامل تابش

۱) کیلو ولتاژ پیک

در ماموگرافی گستره کیلوولتاژ کاربردی در تمامی انواع تیوب ها با استفاده از سیستم فیلم اسکرین بین 25kvp تا 40 متغیر است. بهترین کنتراست در 28kvp تا 30 و با استفاده از تیوب با آند مولیبدن به دست می آید.

۲) میلی آمپر

در تیوب های مولد پرتو ایکس ماموگرافی تغییرات میلی آمپر از چند میلی آمپر تا ۴۰۰ میلی آمپر تغییر می کند. مقدار میلی آمپر تنظیم شده تابعی از نوع ژنراتور (تک فاز یا سه فاز)، اندازه کانونی، فاصله عضو تا نقطه کانونی و مدت زمان تابش است.

۳) مدت زمان تابش

مدت زمان تابش بسته به نوع گیرنده تصویر، قابلیت های هندسی دستگاه ماموگرافی و کیلوولتاز تنظیمی، تغییر می کند.

در ماموگرافی با تابش مستقیم فیلم، مدت زمان تابش بین ۰.۱ تا ۰.۳ ثانیه است که با استفاده از سیستم فیلم - اسکرین سریع تر، می توان مدت زمان تابش را کوتاه تر نمود و از احتمال ایجاد نا واضحی حرکتی (Motion Artifact) و تکرار رادیو گرافی و در نتیجه از پرتوگیری بیش از حد بیمار کاست کنترل خودکار بر تعددی AEC

برخی از دستگاه های ماموگرافی قادرند پارامترهای تابش را به طور خودکار کنترل کنند. این کنترل می تواند به صورت تمام خودکار باشد یعنی تکنسین هیچ دخالتی در تنظیم عوامل تابش ندارد و یا اینکه نیمه خودکار باشد که تکنسین با تنظیم کیلوولتاز خروجی اجازه تنظیم میلی آمپر ثانیه را به دستگاه می دهد.

در این سیستم سلول های حساس فتوتايمر موجود در زير بوکی، هلال کوچکی از بخش مرکزی عضو را پس از یک تابش کوچک ابتدائي، از لحظه دانسيته تقریبی آن ارزیابی کرده و سپس نسبت به دانسيته بافت، پرتو دهن مناسب را اعمال می نماید.

لیزر ماموگرافی

با استفاده از لیزر و سی تی اسکن، روش جدیدی برای تصویربرداری از سینه بدون اشعه ایکس ارائه شده است که نیاز به بیوبسی را کم می کند و ارزش تشخیصی بالایی دارد.

روش شبیه سی تی اسکن با اشعه ایکس است ولی لیزر جای اشعه ایکس را گرفته است. لیزر با فرکانسی تولید می شود که با ضریب حذب اکسی و دی اکسی هموگلوبین مطابقت دارد.

بیمار یکی از پستان هایش را در محفظه اسکن قرار می دهد طوری که کاملاً معلق بماند و با هیچ قسمتی از سیستم در تماس نباشد.

با تابش لیزر و اندازه گیری ضرایب حذب بافتی، تصویر سه بعدی به دست می آید که به راحتی می توان مثبت یا منفی بودن تست را از روی آن تشخیص داد.

این سیستم تحت نام ماموگرافی لیزری برش نگاری کامپیوترا (CCTLM) عرضه شده است.

بسیاری از ماموگرافی ها به نتیجه قطعی درباره سرطان منجر نمی شوند، چون خواندن آنها مشکل است. در نتیجه بیماران ناچار به بیوبسی می شوند که عملی دردناک است. سیستم جدید با کم کردن احتمال نیاز به بیوبسی کیفیت زندگی را برای زنان بالا می برد.

مشکلات ماموگرافی

موضوع تابش پرتو های یونساز x و خطر آن برای بیماران همواره مهمترین ریسک در کار با ماموگرافی است.

در یک آزمایش معمول ماموگرافی، میزان تابش به بیمار بین 1.5 mGy تا 2.5 mGy است. این موضوع خود ریسک ابتلا به سرطان را افزایش می دهد. به صورت تئوری نشان داده شده است که هر بار تابش به میزان 2 در میلیون احتمال ابتلا را افزایش می دهد.

احتمال ابتلای فرد به سرطان سینه در حالت معمولی ۱۵۰۰ در میلیون است. بنابراین افزایش ریسک چندان زیاد نیست. با این حال برای حل این مشکل به تازگی روش هایی ارائه شده اند که از اولتراسوند یا لیزر برای ماموگرافی استفاده می کنند.

با این حال هنوز ماموگرافی استاندارد طلایی در این حوزه است.

Reference

www.nhs.com

www.womenhealth.com

باروری آزمایشگاهی در نازایی

IVF

IVF به معنی حاملگی در خارج از بدن انسان می باشد که در طی آن، تخمک زن با اسپرم مرد با هم در محیط آزمایشگاهی، نزدیک گشته و پس از تشکیل جنین و رشد آن بعد از ۲-۳ روز به رحم مادر منتقل می گردد

در مواردی که نازایی به علل زیر باشد IVF توصیه می شود:

- .۱ علل مردانه ،
۲. سن بالای مادر،
۳. عدم وجود یا آسیب به لوله های رحم ،
۴. چسبندگی لوله ها ولگن ،
۵. نازایی بدليل ناشناخته ،
۶. تشخیص ژنتیکی قبل از لانه گزینی (PGD)،
۷. عدم موفقیت مکرر در IUI

نکاتی که برای خانمها قبل از شروع سیکل باید به آن توجه شود:

- پرهیز از مواد مخدر، الکل و سیگار برای سه ماه قبل از درمان و در طی سیکل IVF
- نوشیدن آشامیدنی های کافئین دار حداقل ۲ بار در روز
- پرهیز از تعویض رژیم غذایی و به نوسان در آوردن وزن در طی سیکلهای IVF
- پرهیز از وان داغ و سونا
- احتیاب از داشتن نزدیکی سه تا ۴ روز قبل از جمع آوری تخمک، و بعد از انتقال جنین تا تست حاملگی

- نکاتی که برای آقایان قبل از شروع سیکل باید به آن توجه شود:
- کیفیت اسپرم می تواند تحت تاثیر تب یا بیماریهای تب آور باشد.
  - مردانی که یک بیماری تب آور یا تب در ۱-۲ ماه قبل از فرایند IVF دارند بہتر است به پزشک خود اطلاع دهند.
  - احتیاب از وان داغ و سونا

- پرهیز از پوشیدن لباس زیر تنگ
- پرهیز از مواد مخدر، الکل و سیگار برای سه ماه قبل از درمان و در طی سیکل IVF
- پرهیز از ورزش مفرط
- پرهیز از نزدیکی کمتر از سه و بیشتر از ۷ روز قبل از جمع آوری مایع منی

شامل موارد زیر می باشد:

- تحریک تخمدانها: برای تولید چندین تخمک در یک سیکل برای بازیابی آنها از داروهای باروری استفاده کرده و تخمدانها را تحریک می کنند. تولید چندین تخمک پتانسیل را برای تولید چندین جنین بالا می برد، که باعث افزایش احتمال موفقیت خواهد شد. در طی ۷ تا ۱۴ روز دوره تحریک، معاینات اولتراسوند و آزمایشهای آزمایشگاه پیشرفت رشد فولیکولها را نشان خواهد داد.
- جمع آوری تخمک: پس از آماده سازی فولیکولها، با بکارگیری اولتراسونو می توان آنها را خالی کرده و تخمکهای بدست آمده را به همراه مایع فولیکولی به آزمایشگاه تحويل داد. بیمار معمولاً بعد از ۲ ساعت پس از جمع آوری تخمک می تواند به خانه باز گردد.
- جمع آوری اسپرم: این عمل معمولاً قبل از جمع آوری تخمک صورت می گیرد. مایع منی در آزمایشگاه بررسی شده و طی عمل شستشو اسپرمها بی با بهترین کیفیت جدا می شوند

Reference

www.medicine.com

یا نسگی

Menopause

یائسگی یکی از مراحل طبیعی زندگی زنان است که معمولاً در حدود سن ۴۸ تا ۵۵ سالگی شروع می‌شود. ابتدا عادت ماهیانه نامرتب شده و سپس به طور کامل قطع می‌شود.

یائسگی و سالمندی

یائسگی با یک سری تغییرات همراه است. برخی علائم که با یائسگی به وجود می‌آیند مانند گرگرفتگی، تپش قلب و تعریق در ابتدای یائسگی شدیدتر است ولی با گذشت زمان بهتر می‌شود.

احتمالاً شما نیز این علائم را پیشتر سرگذاشته اید. اما آنچه مهم است تغییراتی است که بعد از یائسگی به وجود آمده و با گذشت زمان تا دوره سالمندی ادامه پیدا می‌کند، مانند پوکی استخوان، بیماری‌های قلبی وعروقی، بی اختیاری ادرار، کم شدن ترشحات زنانه و تغییرات پستان. دراینجا در باره هریک از این تغییرات توضیح بیشتری می‌دهیم:

۱- پوکی استخوان :

با افزایش سن احتمال بروز پوکی استخوان بیشتر می‌شود. علاوه بر این، یکی دیگر از علل پوکی استخوان «یائسگی» است. بنابراین زنان سالمند بیشتر از مردان سالمند به پوکی استخوان مبتلا می‌شوند. پس برای جلوگیری از پیشرفت پوکی استخوان توصیه‌های زیر را انجام دهید:

- به طور منظم ورزش کنید. بیاده روی ورزش مناسبی است. ورزش یکی از عوامل مهم برای قرار گرفتن کلسیم در داخل استخوان و محکم شدن استخوان‌ها است. اما در نظر داشته باشید که قبل از آغاز هرگونه تمرین ورزشی برای آگاهی از وضعیت استخوان‌های خود با پزشک مشورت کنید.

همه روزه مواد غذایی حاوی کلسیم ، به خصوص لبنیات پاستوریزه کم چربی مصرف کنید. درگروه لبنیات شیر، ماست ، پنیر و کشک از منابع خوب کلسیم هستند. در کتاب اول این مجموعه ، سایر مواد غذایی حاوی کلسیم را گفته ایم .

• شیر منبع خوبی برای کلسیم است. اما به یاد داشته باشید که اضافه کردن چای ، پودر نسکافه ، پودر کاکائو و قهوه به شیر ، از جذب شدن کلسیم آن جلوگیری می کند.

• شربت های کاهش دهنده اسید معده نمی گذارند کلسیم غذا جذب شود. بنابراین از مصرف خودسرانه و غیر ضروری آنها خودداری کنید و فقط با تجویز پرشک مصرف نمایید.

• نوشابه های گازدار جلوی جذب کلسیم غذا را می گیرند . پس تا حد امکان نوشابه های گازدار را کمتر مصرف کنید.

• استعمال دخانیات و مصرف الکل برای همه، در هر سنتی و هر شرایطی ضرر دارد. از جمله عوارض استفاده از آنها، تشدید پوکی استخوان است. بنابراین از مصرف آنها جداً خودداری کنید.

• ویتامین D با افزایش جذب کلسیم در روده ها از پوکی استخوان جلوگیری می کند. برای تامین آن هر روز در مقابل نور مستقیم خورشید قرار بگیرید. تابش نور خورشید از پشت شیشه تاثیر ندارد.

• برای پیشگیری از حوادث بخصوص جلوگیری از زمین خوردن ، در محیط خانه و در خارج از منزل نکات ایمنی را رعایت کنید. این نکات را در کتاب دوم این مجموعه گفته ایم .

۱- بیماری های قلبی عروقی :

پس از یائسگی خطر بیماری های قلبی عروقی مانند سکته قلبی ، سکته مغزی و لخته شدن خون در رگ ها بیشتر می شود.

برای کم کردن این خطر توصیه می شود که :

- از استعمال دخانیات مانند سیگار ، قلیان و چیق خودداری کنید.
- به طور منظم ورزش کنید.
- مصرف چربی و نمک را کاهش دهید.
- میوه و سبزی بیشتری مصرف نمایید.
- برای معاینه به پزشک مراجعه کنید.

۳- مشکلات ادراری :

عفونت ادراری :

در دوره یائسگی احتمال عفونت ادراری بیشتر می شود. عفونت ادراری معمولاً با سوزش هنگام ادرار کردن همراه است. اما گاهی بدون علامت می باشد. عفونت ادراری به راحتی با انجام آزمایش ساده ادرار قابل تشخیص است. مصرف داروهای تجویز شده توسط پزشک، نوشیدن آب و ادرار کردن زود به زود باعث بهبود آن می شود.

بی اختیاری ادرار:

پس از یائسگی و با افزایش سن تغییراتی در مجاری ادراری به وجود می آید که موجب بروز بی اختیاری ادرار می گردد. علت دیگر بی اختیاری ادرار ضعیف بودن و شل شدن عضلات کف لگن است.

عضلات کف لگن، رحم و مثانه را نگه می دارند؛ بنابراین شل شدن آنها موجب افتادگی رحم و مثانه می شود و به دنبال آن بی اختیاری ادرار ایجاد می شود. همانگونه که در فصل قبل گفتیم در صورت داشتن این مشکل به پزشک مراجعه کنید. انجام توصیه های گفته شده در فصل دوم

به خصوص تمرین های تعویت عضلات کف لگن نیز برای کاهش این مشکل مفید هستند.

۴- کم شدن ترشحات زنانه:

در دوره یائسگی به طور طبیعی ترشحات زنانه کم می شود (مهبل خشک می شود). به همین دلیل خارش و سوزش ایجاد شده و نزدیکی دردناک می شود. این موضوع را حذی بگیرید؛ زیرا می تواند بر روابط زناشویی تاثیر بگذارد. با مراجعه به پزشک، این مشکل به راحتی برطرف می شود. پزشک داروهایی می دهد که با استفاده آنها مهبل مرطوب شده و خارش، سوزش و درد از بین می رود. ادامه روابط زناشویی نیز به رفع این مشکل کمک می کند. زنانی که همسر ندارند نیز باید برای درمان خارش و سوزش به پزشک مراجعه کنند.

۵- تغییرات پستان ها:

بعد از یائسگی و با افزایش سن، به طور طبیعی پستان ها کوچک و شل می شوند. از آنجا که با افزایش سن خطر سرطان پستان زیاد می شود، لازم است برای اطمینان از سلامت پستان ها توسط پزشک معاینه شوید. در صورت وجود توده در پستان یا زیر بغل، فرورفتگی نوک پستان، تورفتگی سایر قسمت های پستان، خروج خون یا هر نوع ترشح از نوک پستان، زخم پستان، تغییر شکل، اندازه یا رنگ پستان و درد پستان ها باید هرچه سریعتر به پزشک مراجعه کنید.

توجه:

- در صورت هر نوع لکه بینی یا خونریزی زنانگی به پزشک مراجعه کنید.
- اگر متوجه هر نوع توده یا برجستگی در ناحیه تناسلی شدید هر چه زودتر به پزشک مراجعه کنید.

• سرطان گردن رحم یک بیماری خطرناک است. اما اگر زود تشخیص داده شود می توان جلوی پیشرفت آن را گرفت. این بیماری با یک آزمایش ساده به نام پاپ اسمیر، قابل تشخیص است. بنابراین برای انجام این آزمایش به ماما یا پزشک مراجعه کنید.

Reference

www.medicine.com

www.webmed.com

زایمان

مراحل و مدت زایمان
علائم شروع زایمان عبارتند از:
درد ناحیه زیر شکم و یا کمر که به تدریج طول مدت درد بیشتر و فاصله بین آن
کوتاه تر میشود.
بروز هر نوع ترشح خونی از وازن یا مهبل
آبریزش از مهبل یا وازن

زایمان طبیعی سه مرحله دارد :

مرحله اول زایمان : از شروع انقباضات (درد زایمان) تا اتساع کامل گردن رحم است که در زنان زایمان اول ۶-۱۸ ساعت (بطور متوسط ۸ ساعت) و در زنان زایمان دوم و بالاتر ، حدود ۳-۱۰ ساعت (بطور متوسط ۵ ساعت) طول می کشد.

مرحله دوم زایمان: از زمان اتساع کامل گردن رحم تا خروج کامل جنین است که در زنان زایمان اول تقریبا ۵۰ دقیقه و در زنان زایمان دوم و بالاتر تقریبا ۲۰ دقیقه طول می کشد.

مرحله سوم زایمان: از زمان خروج کامل جنین تا خروج کامل حفت است. خروج حفت بین ۵ تا ۳۰ دقیقه زمان می برد.

سزارین: هر چند اکثر زنان بطور طبیعی زایمان می کنند اما در تعداد محدودی به دلایلی زایمان به صورت سزارین خاتمه می یابد. از جمله :

تنگ بودن لگن مادر- چندقلویی - درشت بودن جنین- حفت سر راهی - خروج جنین با ته یا پا - ابتلاء مادر به برخی بیماریهای خاص و .....

مزایای زایمان طبیعی بر سزارین:

از نظر پزشکی سزارین یک عمل جراحی بزرگ محسوب می شود و مانند سایر اعمال جراحی نیاز به بیهوشی دارد، خطر ابتلاء به خونریزی، عفونت، احتمال نیاز به انتقال خون و خطرات ناشی از بیهوشی در مادران سزارین شده بیشتر است.

مدت بستره شدن مادر بعد از زایمان طبیعی خیلی کمتر از سزارین است. مادرانی که زایمان طبیعی دارند در امر شیردهی و دادن آغوز به نوزاد موفق تر هستند. زیرا مادر بلافاصله بعد از زایمان نوزاد خود را در آغوش گرفته و او را شیر می دهد و از همان ابتدا می توان رابطه عاطفی بین مادر و نوزاد برقرار نمود. در حالیکه در زنان سزارین شده نوزاد تا چندین ساعت از آغوش مادرش دور می ماند.

زایمان طبیعی از نظر اقتصادی به نفع خانواده و جامعه است. در زایمان طبیعی خانم ها تناسب اندام خود را با انجام ورزش های مناسب سریعتر از مادران سزارین شده بدست می آورند.

مراقبتهای پس از زایمان:

زمان ترخیص بطور معمول در زایمان طبیعی ۲۴ ساعت بعد از زایمان و در سزارین ۷۲ ساعت بعد از زایمان می باشد. شش هفته اول بعد از زایمان دوران نقاوت یا نفاس نامیده می شود. در این مدت نیز لازم است مادر در روز دهم و روز چهلم پس از زایمان به مراکز بهداشتی مراجعه نماید. تا از نظر وجود علائم خطر مورد بررسی قرار گیرد.

علائم خطر پس از زایمان:

تب و لرز

خونریزی بیش از میزان قاعده‌گی در هر زمان یا ادامه خونریزی بیشتر از حد
لکه بینی بعد از ده روز

درد و ورم ناحیه بخیه ها

هر گونه درد، قرمزی و تورم پستان ها

لمس توده یا درد و تورم و خروج ترشحات چرکی از محل بخیه ها
خروج ترشحات چرکی و بدبو از مهبل

درد زیر دل یا درد ساق پا

بی اختیاری دفع ادرار و مدفوع،

درد یا سوزش هنگام ادرار کردن و تکرار ادرار
افسردگی شدید

سرگیجه و رنگ پریدگی

Reference

www.webmed.com